

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

✠ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΙΔΙ ✠

8—

Μπρός στην επιμονή του, ο 'Αλέξης αναγκάστηκε να υποχωρήσει. Φτάσανε στη λέσκη. Σὲ ὅλο τὸ δρόμο ὁ 'Αλέξης τὸν κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι γιὰ νὰ μὴν πέσει. Γινομάτη ἢ σάλα. Τὴ στιγμή πού μπήκανε αὐτοὶ μέσα ἡ συνεδρίαση εἶχε ἀρχίσει. Τὸ λόγο εἶχε ὁ πρόεδρος.

Ὁ Ζήσης ἔρριξε μιὰ ματιὰ γύρω καὶ κάθησε σὲ μιὰ καρέκλα. Κοντὰ του κάθησε ὁ 'Αλέξης. Ὅλοι τεντώσανε ταυτιά τους νὰκούσουνε τί θὰ τοὺς πῇ ὁ πρόεδρος.

— Θάναί μιὰ τιμὴ γιὰ τὴ λέσκη μας, γιὰ τοὺς ἐργάτες γενικά, ἡ συμμετοχή μας στὸ μεγάλο αὐτὸ ἔθνικὸ ἔργο ὅπου ἡ ἐπιτροπὴ καλεῖ καὶ μᾶς νὰ λάβουμε μέρος. Τὸ Ἡρώ αὐτὸ πού μέλλει νὰ ἱδρυθῇ, θάναί μιὰ μεγάλη πατριωτικὰ ἐκδήλωση σὲ κείνους μάλιστα πού νομίζουνε πὼς ἐσθῆσε σὲ μᾶς πιά τὸ πατριωτικὸ αἶσθημα. Δὲν πρέπει νὰ βρεθῇ κανεὶς πού νὰρνηθῇ τὴ συντροφιά του...

— Βρίσκεσαι ἕνας, ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ μέσα ἀπὸ τὴ σάλα.

— Παιὸς εἶναι αὐτός; ρώτησε ὁ πρόεδρος.

— Ἡ ἀφεντιά μου κύρ πρόεδρε, φώναξε ὁ Ζήσης καὶ σηκώθηκε ὀρθιος.

— Ἄ ἐσύ! Μὰ πάντα ἐσύ θάχῃς ἀντίθετη γνώμη; Πνεῦμα ἀντιλογίας δηλαδή!..

— Δὲν ξέρω. Ἐμένα ἡ γνώμη μου εἶναι πὼς δὲν πρέπει νὰ δώσουμε τίποτα. Οὔτε ἔχουμε μὲς καμμιά θέση σὲ τέτοιες πατριωτικὲς φέστες. Ἐμεῖς εἴμαστε ἐργάτες.

Περίεργο. Μὲ ὅλο τὸ κρασί, ἡ γλώσσα του δὲν τραύλιξε καὶ ἡ σκέψη του ξεστερωμένη λὲς καὶ ἡ κουβέντα τὸν εἶχε ξεμεθήσει.

— Δὲ σὲ καταλαβαίνουμε. Τί θέλεις νὰ πῇς; φώναξε ἕνας.

Ὁ Ζήσης τοῦρριξε μιὰ περιφρονητικὰ ματιὰ.

— Θέλω νὰ πῶ, ἀγάπη μου, πὼς δὲν ξέρεις τί σοὺ γίνεται. Τὸ Ἡρώ αὐτὸ ὅς τὸ φτειαίνουν κείνοι πού πιπιλίζουνε τὴν πατρίδα. Τὸ ταμείο τῆς λέσχης ἀνήκει σὲ μᾶς. Κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ βάλῃ χέρι στὰ λεφτὰ αὐτά. Ἀμα ἀρρωστήσω ἐγώ, ποιὸς θὰ με κοιτάξῃ; Τὸ Ἡρώ;

— Σωστά, πολὺ σωστά, ἀκούστηκε μιὰ φωνή.

— Αὐτὸ εἶναι βλαστήμια. Μόνο ἄνθρωπος πού δὲν πιστεύει σὲ πατρίδα μποροῦσε νὰ ξεστομίσῃ τέτοια λόγια, φώναξε ὁ πρόεδρος.

— Μπάβα, μπράβο πρόεδρε.

Ἡ σάλα ἀντηχοῦσε ἀπὸ τίς φωνὲς καὶ ἀπὸ τὰ παλαμάκια.

— Καλά τοῦ τὰ κοπάνισες.

— Αὐτὸς δὲν πιστεύει σὲ τίποτα. Τὸν ξέρουμε. Δὲ θυμάστε τίς προάλλες πού ἔτσι γιὰ γουστο ἔχυσε τὸν ἀγιασμό;

Ὁ Ζήσης πετάχτηκε ἀπάνω. Ἦθελε νὰ μιλήσῃ, νὰπαντήσῃ μὰ ἡ βουὴ ἐπνιγὰ τὰ λόγια του.

— Κόφτο.

— Κάτω οἱ προδότες, κάτω οἱ ἄθεοι.

— Βρὲ εἶσαι πουλημένος στοὺς μασσώνους. Ἦ δὲ σὲ ξέρουμε, θαρρεῖς;

Ἐνὸς ἐργάτης εἶχε ἀνεβῇ σὲ μιὰ καρέκλα.

— Ὁ Ζήσης ἔχει δίκιο. Δὲ θὰ δώσουμε πεντάρια γιὰ κανένα ἥρω. Τὰ λεφτὰ αὐτά εἶναι ἱερωτάς μας, τὸ αἷμά μας...

— Μπράβο, ἀκουστήκανε μερικὲς φωνές, μὰ ἕνα κύμα ἀπὸ φωνὲς ἀντίθετες ἤρθε ἀμέσως νὰ σαρώσῃ κάθε ἀντίθετη γνώμη.

— Ὡς οἱ ἀναρχικοί, ὦς οἱ ἄθεοι.

— Ὁποῖος ζητάει νὰνοῖξῃ τὰ μάτια, εἶναι ἀναρχικός; ἀκούστηκε μέσα στὴ βουὴ ἡ φωνὴ τοῦ Ζήσης.

— Ὁποῖος πολεμᾷ τὴν πατρίδα εἶναι ἀναρχικός. Ἡ πατρίδα εἶναι ἡ μάνα μας.

— Ἡ μητριά μας, φώναξε ὁ Ζήσης.

— Ὡς, ὦς ἀκούστηκανε ἄλλες, ἐπίμονες φωνές.

— Ἀπὸ πού μᾶς διώχνεις, μωρέ, ἀπὸ τὸ σπίτι σου; φώναξε ὁ Ζήσης πούχε καθόλαλῃ τὸ βῆμα.

Ἐνας εἶχε ζυγώσει τὸ Ζήση καὶ τοῦ μιλοῦσε μέσα στὸ στόμα.

— Μωρὲ μὴν τὸν ξεσυνερίζεστε. Βρωμάει κρασίλα. Εἶναι στουπὶ στὸ μεθύσι.

— Κατεβᾶστε τὸν κάτω, φώναξε ἕνας.

— Δὲ θὰ τὸν πειράξῃ κανεὶς, ἀποκρίθηκε ἄλλος.

Τώρα οἱ φίλοι, οἱ ὁμοῖοι τοῦ Ζήσης εἶχανε μαζωχτεῖ γύρω στὸ βῆμα γιὰ νὰ τοὺε διαφεντέψουνε. Μὰ οἱ ἀντίθετοι δὲν ἐννοοῦσαν νὰ τὸν ἀφήσουνε νὰνοῖξῃ τὸ στόμα του.

— Κάτω οἱ ἀναρχικοί.

— Εἰσαστε χτήνη, διψάτε γιὰ βούρδουλα, ραγιαδες.

Ἐνας ἐργάτης δρασσελῶντας τίς καρέκλες πού τίς ἀναποδογύρισε στὸ διάβα του, ἔφτασε στὸ βῆμα προτείνοντας τὴ γραβιά του στὸ πρόσωπο τοῦ Ζήσης.

— Κατέβα κάτω ρέ, φώναξε.

Ὁ Ζήσης χύμηξε ἀπάνω του. Μιὰ πνοὴ ἄγρια φύσηξε ἀξαφνὰ μέσα στὴ σάλα. Καρέκλες πτερουγίσανε στὸν ἀέρα, γραβιὲς ὑψωθήκανε σφιγτὲς ἑταιμὲς νὰ συντρίψουνε. Ἐνα τζάμι κύλησε θρούφαλα στὸ πεζοδρόμιο μὲ κρότο.

— Σκοτώνονται ἀπάνω, φώναξε κάποιος ἀπὸ τὸ δρόμο ὅπου εἶχε μαζωχτῇ ἕνα πλήθος, περίεργο, κοιτάζοντας ἀψηλὰ τὰ παράθυρα,

— 'Η άστυνομία ή άστυνομία! άκούστηκε μιá φωνή. Οι χωροφυλάκοι κάνανε γιουρούσι μέσα στη σάλα.
— Πάρτε τους μέσα τόν άναρχικό, φώναξε ό πρόεδρος σέ άυστηρό τόνο.

— Μέσα, μέσα.

Ο Ζήσης τριγυρισμένος από τούς φίλους του, χαμογελούσε σέ μιá θλιβερή έκφραση, με τά χέρια σταυρωμένα στο στήθος. Ένας χωροφύλακας τον έτράβηξε από τόν ώμο, γουρλώνοντας τά μάτια του.

— Έμπρός βρέ, βρυχήθηκε.

Ο Ζήσης τούρριξε μιá ματιά σπλαχνική.

— Καλά. Σύφωναί, ψιθύρισε.

Σά φάνηκε ή συνοδεία στο δρόμο, πηγμένο από τόν πλῆθος, μιá άνατριχίλα άπλώθηκε, που πέρασε σέ μιá κρύα πνοή πάνω από τά κεφάλια μέσα στο μισοσκότεινο δρόμο.

— Άναρχικός, ψιθύρισε κάποιος σέ πνιχτό τόνο.

Τό πλῆθος βουβό, με την καρδιά σφιχτή, άκολούθησε τούς χωροφυλάκους σέ μιá πυκνή φάλαγγα.

— Βούλγαρος θάναί, ψιθύρισε κάποιος σιγαλά.

Κανείς δέν τούδωκε άπάντηση... Ο άγέρας είτανε βαρύς, πνιγερός . . .

10.

Σαββατόβραδο. Ο Άλέξης είναι σέ συγκίνηση. Άπέψε θά μιλήσει αυτός στη λέσκη σ' ένα θέμα της δουλειάς του που τó μελετούσε από καιρό. Πράγμα είναι ή καλύτερη εκπαίδευση για τά παιδιά. Στο θέμα αυτό άπάνω, δουλεμένο με επιμέλεια, με ύπομονή, εύρισκε τόν καιρό νά καταστρώσει κάποιες σκέψεις του, έμπνευσμένες από την καινούριαν αντίληψη της ζωής που είχε άρχίσει νά ώριμάζει μέσα του. Ύστερις από όσα διάβασε κι από όσα έτυχε νάκούσει στη λέσκη.

— Θά τούς μιλήσω στη γλώσσα τους για νά με καταλάβουνε, μουρμούριζε στο δρόμο.

Έχωσε πάλε τó χέρι στη μεσιανή τσέπη του σακακιού του για νά βεβαιωθεί πώς τó χερόγραφο είτανε στη θέση του.

— Θά ξεπικαστούνε με αυτά που θά τούς πώ. Μά έτσι είναι. Στην άρχή ξαφνιάζεται κανείς, έπειτα σιγά σιγά συνηθίζει. Δίχως νά τó νοιώσει. Ό,τι του φαινότανε πρώτα παράξενο, τó βρίσκει έπειτα φυσικό.

Έφτασε. Περίεργο. Σκοτεινά τά παράθυρα, κλεισμένη ή δξώπορτα. Πάνω στην δξώπορτα μιá λουρίδα χαρτί κολλημένη. Ζυγώνει, διαβάζει, «Ένοικιάζεται».

— Άλλάζανε σπίτι και γώ νά μήν πάρω μυρουδιά; ψιθυρίζει.

Έτρεξε νά βρή τó Ζήση. Κείνος θά μπορούσε νά τονέ πληροφορήσει τί τρέχει, που πήγανε. Τονέ βρήκε στη συνηθισμένη ταξέρνα που σύχναζε πάντα. Μπροστά του είχε ένα ποτήρι και μιá τενεκεδένια μισή δίπλα με τή βούλα της άστυνομίας στα πλάγια.

Σκυμμένος ό Ζήσης πάνω σ' ένα φύλλο χαρτί στράτασο, φαινότανε πώς κάτι έγραφε μ' ένα μολύδι στο χέρι.

— Γράφεις; ρώτησε ό Άλέξης.

Κείνος σήκωσε τó κεφάλι του. Είχε τó ύφος βαρύ, σκοτεινό.

— Κάτι σκέψεις μου τις έρριξα στο χαρτί. Κουταμάρες, άποκρίθηκε και κάνοντας ένα κουδάρι τó χαρτί τó πέταξε μακριά.

— Έρχομαι από τó κέντρο, είπε ό Άλέξης.

— Τώρα κι άλλη μιá φορά κέντρο.

— Μά γιατί; Τί τρέχει;

— Δέν τάμαθες;

— Δέν ξέρω τίποτα.

— Τόκλεισε ή άστυνομία.

— Η άστυνομία; Ξαναείπε ό Άλέξης ξαφνιασμένος.

— Ναι. Τό χαρακτήρισε για επικίνδυνο στη δημόσια τάξη. Άμ τί θαρρείς. Μπορείς νά παίξεις με την έξουσία; Μά δέν ξέρεις τίποτα;

— Τί νά ξέρω;

Ο Ζήσης γιόμισε τó ποτήρι του και τó στράγγισε μονορούφι. Έτσι έκανε πάντα σάν είτανε στενοχωρημένος. Ο Άλέξης πούξερε πιά τó χαρακτήρα του, πώς στο κρασί ζητούσε νά πνίξει τή θλίψη του, κατάλαβε πώς κάτι θά του συνέβηκε πάλε.

— Τρέχει τίποτα; ρώτησε.

Κείνος έκανε μιá χερονομία αδιάφορη.

— Μπα τίποτα. Κείνος ό παληκοκυλαράς ό διευθυντής της άστυνομίας ήθελε νά μου κάνη τó δάσκαλο! Με κάλεσε σήμερα στο γραφείο του. Τόν άφησα νά σαλιαρίζη. Μά ήθελε νά τού ύποσκαθώ πώς δέ θά ξαναπατήσω στη λέσκη ούτε θάνοιξω πιά τó στόμα μου εκεί μέσα. Τού δήλωσα πώς δέν έννοω νά κλείσω τó στόμα μου. Είσαι, λέει, ένας άναρχικός. Η άστυνομία έχει τις χερότερες πληροφορίες για σένα. Είμαι άναρχικός, τού άποκρίθηκε ξερά.

Γιόμισε πάλε τó ποτήρι του και τó στράγγισε. Τά μάτια του άστράφανε άγρια. Σιγαλιά.

— Τότε κείνος σήκωσε τή χερούκλα του και μευ κατέβασε ένα μπάτσο. Άκοος τί λέω; Ένα μπάτσο, ναι, ένα μπάτσο.

— Νά, λέει, νά μάθης άλλοτε νά μιλάς.

— Με πέταξε έξω σάν παληρόσκυλο.

Σώπασε. Άξφρνα έσκασε κάτι γέλοια νευρικά.

Άκουσες; Ένα μπάτσο. Ένας μπάτσος είναι ένα πράμα που δέν ξεχνιέται ποτέ.

Γίνηκε σιωπή. ή λάμπα έχυσε ένα ώχρο φώς στους ξεβαμμένους τοίχους. Κάποιοι σκύλλοι κοιμότανε κουλουριασμένος κάτω από ένα μπάγκο και τó σουσουνημά του άκουγότανε ρυθμικό, μονότονο. ή γάτα του μαγαζιού ζύγωσε με την ούρά σηκωμένη, τρίφτηκε στο πόδι του Ζήση κι άπομακρύθηκε άργά, τεμπέλικα στο βάθος του μαγαζιού.

— Κρίμα... ψιθύρισε ό Άλέξης.

— Καθόλου. Έγώ τó βρίσκω πολύ ευχάριστο.

— Μά πώς;

— Δέν μπορούσαμε νά μείνουμε όλοι μαζί εκεί μέσα.

Έτσι ο καθένας μας θα τραβήξη τὸ δρόμο του. Μόνο μὲ τὸν ὁμοϊδεάτη του μπορεῖ κανεὶς νὰ συνεργαστῇ.

— Δὲ θὰ χρειαστῇ ἕνα νέο κέντρο;

— Βέβαια. Ἕνα κέντρο μυστικό, δικό μας, πού νὰ μὴ τὸ ξέρη κανεὶς. Ἕνα τέτοιο κέντρο δὲν μπορεῖ νὰ λειτουργῇ φανερά.

— Εἶναι εὐκόλο νὰ βρεθῇ;

— Χμ. Μπορεῖ . . Ἐχω μιὰν ἰδέα.

— Γεννάει τὸ μυαλό σου.

— Νὰ ἰδοῦμε· δὲν κρίνεται μόνο ἀπὸ μένα· πρέπει νὰ τὸ θελήσῃ κι ἄλλος.

— Ποιὸς ἄλλος;

— Μὴ βιάζεσαι, σιγὰ σιγὰ θὰ τονέ γνωρίσῃς.

Πετάχτηκε ὁρβίς.

— Πᾶμε. Δὲν μπορῶ νὰ μείνω ἐδῶ μέσα. Πνίγουμε.

Σηκωθήκανε Μεσάνυχτα. Ὁ Ἀλέξης νόμισε πὺς εἶτανε ὥρα νὰ χωριστοῦνε καὶ τοῦδωσε τὸ χέρι.

— Ὅχι· σὲ θέλω. Θὰ πᾶμε μαζὶ.

— Ποῦ;

— Μὰ δὲν εἶπαμε; γιὰ τὸ κέντρο.

— Τέτοιαν ὥρα;

— Τέτσιαν.

Προχωροῦσαν ἀμίλητοι. Ὁ Ζήσης φαινότατε βυθισμένος σὲ σκέψεις ἐνῷ ὁ Ἀλέξης κοίταζε τὰ πύπια μὲ τὰ κλειστά, σκοτεινὰ παράθυρα σὰ νὰ θελε νὰ μαντέψῃ τί γίνεται τὴν ὥρα αὐτὴ πίσω ἀπὸ τοὺς σιωπηλοὺς αὐτοὺς τοίχους. Ἕνα ἀμαξάκι μ' ἕνα ἀψηλὸ, ἀχαμνὸ ἄλογο στάβιμους ἔξω ἀπὸ ἕνα καφενέ. Ὁ ἀμαξᾶς κουτούλαγε στὸ θρόνι του καὶ τὸ ἄλογο κουρασμένο ἔσκυβε τὸ κεφάλι του ἐνῷ τὰ δυὸ φαναράκια σκορπούσαν ἕνα τσιμπλιάρικο φῶς στὸν ἔρημο δρόμο.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμή Πειραιῶς—Ἀλεξανδρείας

Μόλις ἐκ τῶν ἀγγλικῶν ναυπηγείων παραλειφθὲν θαλμηγὸν «ΣΥΡΙΑ» ταχύτητος 15 μιλίων, ἀμυθῆτου πολυτελείας καὶ ἀνέσεως ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παραλία Τρούμ' πας) ἑκαστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ ὥρα 3 μ. μ. κατ' εὐθείαν δι' Ἀλεξάνδρειαν.

Γραμμή Πειραιῶς-Θεσσαλονίκης-Καβάλλας

Γραμμή Πειραιῶς-Κυκλάδων

Τὸ μὲ διπλοῦς ἑλικας καὶ μηχανὰς ἀρθᾶστου ταχύτητος πολυτελείας καὶ ἀνέσεως θαλαμηγὸν ἀτμόπλοιοι «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παραλία Τρούμ' πας).

Ἐκαστην ΤΕΤΑΡΤΗΝ, ὥραν 10.30' μ. μ., διὰ Σῆρον Ἀνδρον, Κόρθιον καὶ Τήνον.

Ἐκαστην ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ, ὥραν 8ην μ. μ. κατ' εὐθείαν διὰ Θεσσαλονίκην-Καβάλλαν.

Διὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελλοῦ ἀριθ. 1 καὶ εἰς τὰ Πρακτορεῖα ταξιδίων κ. κ. Θωμᾶ Κούκ καὶ Υἱοῦ, Ἀδελφῶν Γκιόλμαν καὶ Σ. Σωτηρίδου, (Πλατεῖα Συντάγματος) καὶ Ἰωάν. Ρέντα (παρὰ τὸν ἡλεκτρικὸν σταθμὸν Ὀμονοίας).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φίλωνος, 44, (ὑπὸν Ἀγίας Τριάδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Μ. Π. Σαλβάγον, ὁδὸς Ἀντωνιάδου

(Ἐκ τοῦ Πρακτορείου)

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γενικὸς Διευθυντὴς ΛΕΩΝΙΔΑΣ Α. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ
ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ μέγα Ἑλληνικὸν ὑπερωκεάνειον

ΠΑΤΡΙΣ

θέλει ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς (μέσφ Καλαμῶν-Πιτρών) κατ' εὐθείαν διὰ νέαν Ὑόρκην τὴν 9 Νοεμβρίου
Ὁ νεότευκτος ὑπερωκεάνιος κολοσσὸς

“ΙΩΑΝΝΙΝΑ”

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς κατ' εὐθείαν διὰ Ν. Ὑόρκην τὴν 14 Νοεμβρίου.

Δι' ἐπιβάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Πρακτορεῖον Ἑθν. Ἀτμοπλοΐας ὁδὸς Ἀπελλοῦ 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ : Γενικὸν Πρακτορεῖον Ἑθν. Ἀτμοπλοΐας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 44 (ὑπὸν Ἀγίας Τριάδος). Ἀρ. τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀπχλιτῶσι θέσεις ἀνάγκη νὰ δηλώσωσι ἐγκαίρως εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς Ἑταιρίας καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

Ὑποστηρίζοντες τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, ὑποστηρίζετε τὴν Σημαίαν ὁας, μεγαλύνετε τὴν Πατριδα ὁας.